

Xi Jinpingekin Txinan belaunaldi berezi batek sendotu nahi du agintea

Pello Zubiria Kamino
@pellozubiria

Txinako Alderdi Komunistaren azken biltzarrak Mao Zedongen pare ipini du Xi Jinping, honen pentsamendua *Lemazain Handi* harena bezala ikasiko delarik eskoletan. Alderdiko idazkari nagusi, errepublikako lehendakari, armadaren buru... ulertu behar da Xi Jinpinggek bere eskuetan bildu dituela Txinako botere guztiak? Munduko herrialderik handieneko aginte jokoak hainbat ikuspegitik analizatu daitezke. Belaunaldien dinamikatik aztertzeak, esaterako, asko balio dezake.

Jean-Louis Rocca (1957) soziologo eta ekonomialaria irakasle da Parisko *Sciences Po* (zientzia politikoak) fakultatean, Beijingeko Tsinghua unibertsitatean zazpi urtez eskola emana da eta hainbat liburu dauzka idatzita Txinako gizarteaz eta politikaz. Uneotan bere ikerlanen gaia da "Txinako klase ertainak: kontestazio soziala eta demokratizatzeari buruzko eztabaida".

Txina ere menderatzen duen Roccak bi artikulu mamitsu plazaratu ditu aurten *Le Monde Diplomatique*n, azkena Alderdi Komunistaren Txinatarraren biltzarraren bezperetan: "Baina zer nahi du Xi Jinpingek?". Bertan proposatzen digu Txinari buruz zabaldu diren klitxeak aparkatu eta belaunaldien ikuspegitik aztertzea han gertatzen dena, hau da, aginte ekonomikoa eta politikoa gaur bere eskuetan dauzkan belaunaldiaren ezaugarrien arabera. Ondoko lefroek Roccarena laburbildu nahi dute.

Zergatik belaunaldien analisia? "Klase sozial batean sozializatzeak pertsona bat moldatzen duen bezala -oinezko ibilkeran bezala jokabide politikoan- esperientzia berdinak eduki dituen belaunaldi batekoa izateak laguntzen du modu bateko pertsona izaten. Honetan eredugarria da Txinako elitearen kasua. Arlo guztietan, ekonomian, artean, akademian eta, noski, politikan, oso belaunaldi berezi batek dauzka gaur bere eskuetan boterearen giderrak, Xi Jinping lehendakariaren ibilbideak erakusten duenez".

1953an Alderdi Komunistako goi koadroen familia batean sortutako ume pribilegiaduna, 1966-1971 urteetako Iraultza Kulturaleran gogor zigortua izan zen bere familiarekin batera. Zerutik infernura une batetik bestera, asko aipatu dira Xi Jinpingen haurtzaroko trauma horiek. Hala ere, ekaitza baretu bezain laster joan ahal izan zen unibertsitate-ra, ondoren Alderdian karrera politikoa egiten hasteko... gailurra jo arte.

Gaur Txinan 60-70 urteren bueltan dabilen eliteko jende gehienek beren soin eta ariman izaeraren osagai bihurtuta daramatzate garai nahasi haiek utzitako orbainak, batez ere iraultzaileen lehen belaunaldikoen ume direnek, *gorri* jaio direla-eta sehaskatik dagokielakoan Txinaren buruzagietarik izateko eskubidea.

Belaunaldi honek gehien estimatzen duen balioa egonkortasuna da. Hezkuntza ikasiagatik baina batik bat Iraultza Kulturaleran beren larruan nozitu izanagatik, ez da ezer gehiago kezkatzen dituenik liskar politikoak baino. Horregatik, Txinaren modernizazioak behar du elite modernoa, arrazionala eta... autoritarioa.

Bigarren ezaugarria, modernizazioa behar da Txinari bere loria berreskuratzeke. Modernizazioa, helburu nazionalistaz. Honetan, ordenaren obsesioan bezala, elite honek jarraipena ematen dio XX. mende osoan Txinako agintari nagusiek markatutako bideari. Txina munduaren erdian kokatu nahi dute be-

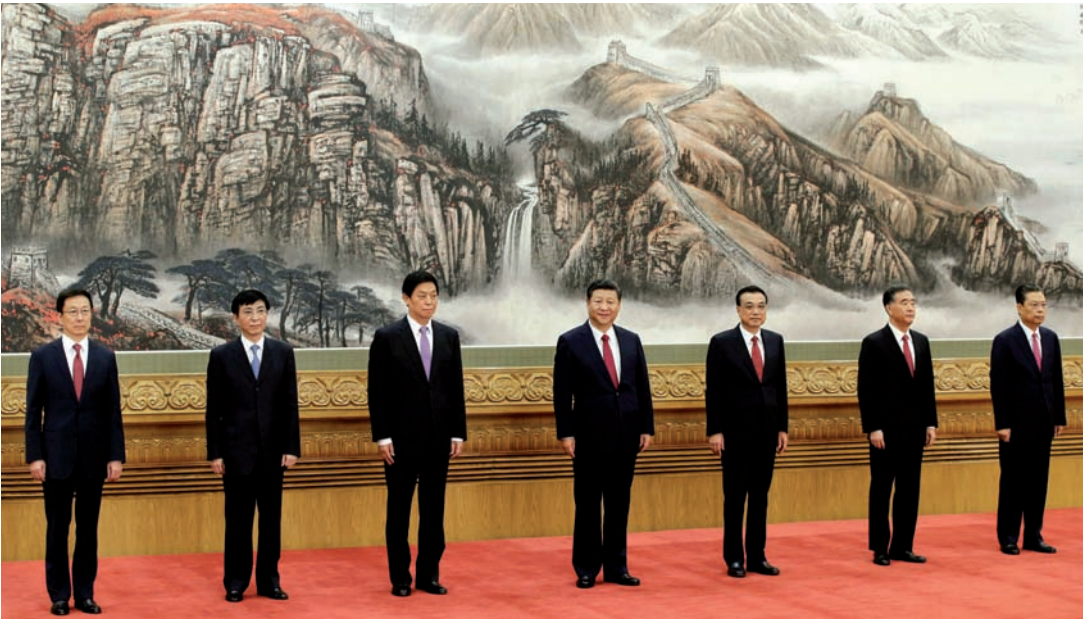

rriro. Nahiz eta etnozentrismo honek berekin dakarren Txinaren gaur eguneko arazo larri bat: atzerrian gertatzen denaren ezezagutza handia.

Beste balio zentral bat: lagunen sareak, taldeak, mundu ezegonkor eta arriskutsu batean bizirauteko hil ala bizikoak. Xi Jinpingen kasuan, bere karreraren hasieran Fujian eta Zhejiang probintzietan antolatutako adiskide eta laguntzaile sarearekin iritsi da lehendakariaraino.

Aginte indartsu batek aurpegia behar 90eko hamarkadatik, eliteak gero eta gehiago internazionalizatu dira: haien balioak gero eta gehiago dira nazioarteko eliteenak, atzerrian dauzkate diruak eta ondasunak, haurrak AEBetara edo Europara bidaltzen dituzte ikastera, baita bizitzera ere. Oraingoz hau ez da kontraesan sartu Alderdi Komunistaren eredu teknokratarekin, baina noiz arte izango dira eliteontzako uztargarri nazioarteko kapitalaren agenda jarraitzea eta Txinarekiko leialtasuna?

Kontraesanon erdian nazioaren sus-traia aldarrikatzeko, eliteak hesi barruan atxikitzeke, ustelkeriaren aurkako borroka oinarritzeko arma bihurtu da. Alderdiaren ordezkari, estatuaren goi funtzionario eta negozioetako gizona izatea bereizten ez diren eskema batean, denei ezartzen zaie herriarekiko eta alderdiarekiko leialtasuna. Ustelkeriaren kontrako borroka, zalantzarik gabe, tresna egokia gertatzen da arerio

Press Association agentziak zabalduko argazkian, Alderdi Komunistaren buruzagitzaren osatzen duten zazpi nagusiak, erdian dutela Xi Jinping (64 urte). Gainerako seiak dira: Li Keqiang (62) lehen ministroa, Li Zhanshu (67) bulego politikoko burua, Wang Yang (62) lehen ministroordea, Wang Huning (62) alderdiaren buru teoriko nagusia, Zho Leji (60) barne antolakuntza arduraduna, eta Han Zheng (63) alderdiaren Shangaiko buruzagia. Horra Txinan agintzen duen belaunaldiaren argazkia.

politikoa suntsitzeko. Baina bada kontrol tresna ere, ororen gaintetik ezartzeko taldearekiko leialtasuna.

Modernizazioak kaltetu dituen jende eta taldeen protestak onartzen ditu Txinako eliteak, baldin eta kezuak mugatzen badira etxe barruko arazo zehatzetara, erregimena auzitan jarri gabe. Txinako bazter askotan, kutsadura nozitzen duten herri eta fabrika inguruetan esaterako, ohikoak bihurtu dira protestak, halako usina itxi dezaten, soldata igoerak eskatzeko... *interesak* defenditzeko. Agintariak badauzkate moduak horiekin negoziatzeko. Alabaina, *interes* horien inguruan antolatu nahi baldin badira sindikatu edo elkarteak, orduan errepresioak ez du gupidarik. Zer esanik ez bestelako disidentzia batez ari bagara, Txinako elitea eta sistema osoa auzitan jarri nahi duen disidentzia poli-

tikoaz: honek gorputz sozialetik kanporatua izatea dakar.

Koadro orokor honetan, Xi Jinpingek jokatzen duen papera oso urruti ikusten du Jean-Louis Rocco mendebaldeko prentsak berataz egindako iruditik. Aginte zentralaren eta kontrol ideologikoaren indartzea, alderdiaren idazkari nagusiari dagokion lidergoa nabarmentzea, disidenteen zampaketa gogorragoa, horrek guztiak ez du berresten botere pertsonal bat bazik eta alderantzizkoa, eliteen arteko kontsentsua azaleratzen du. Funtsean, egonkortasun sozial eta politikoak behar dute alderdiarekiko leialtasuna indartzea eta horri aurpegi bat jarri behar zaio. Gaur egun Xi Jinping da aurpegi hori baina gerta liteke beste bat, estilo eta ezaugarri berekoak izanez gero. Zergatik aurpegi bat eta ez kolektibo bat? Dударik gabe garaiak

bere larritasuna daukala uste dutelako eta iraultzaileen umeak iritsi direnez agintea hartzeko adinera, funtsezkoa delako iraultzaren izpirituaren bertuteak berreskuratzea. Aurreko idazkari nagusia zen Hu Jintao bere aginte aldian bigunegi aritu dela uste izanik, Txinak behar duen aginte indartsua nabarmendu nahi izan dute berriro.

“Jaun eta jabe izateko –dio Rocco– Xi Jinpingkek beharko luke proiektu edo pentsamendu lerro bat Mao Zedong edo Deng Xiaopingek zituztenen mailakoa. Ez dauka. Bere politikek ez dute iraganeekin eteten, ez ustelkeriaren aurkako borrokan, ez Txinaren indarra sendotu nahian, ezta ere txirotasunaren eta ezberdintasunen kontrako borrokan”. Alderdi Komunistaren 2022ko biltzarrean ikusiko da ea bitartean indarra hartu duen hirugarren belaunaldiak. ■

ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

50 urtez elkarrekin